

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spař měrnny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

Szerbiske njedzelske łopjena.

Wudawa Ɣo kóždu Ɣobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyschinje a je tam ja sčtwórtlětnu pschedplatu 40 np. dostacž.

Estomihi.

Prěd. Sal. 7, 3—5.

Prědar Salomon saƔudzi tamne cžłowiske žedženje, kotrež mudrosć žiwjenja pyta na puczu swontowneho sboža, a dawa prawidło sa prawnu mudrosć žiwjenja. Wón rěczi wo domje žalosćenja, hdyž Ɣo wo semrjeteho žaruje. To dyrbi cžłowjeka dopomnicž, Ɣo budže kónz s nim. Psches to dyrbi Ɣo cžłowjek t prawej žiwjeniskej mudrosći pohnuć. „Rudženje je lěpje dylzi Ɣmjercž“ — to je Boža srudoba, wo kotruž nikomu žel njeje, pschetož wona wjedže t prawemu žiwjenju.

Wudrych wutroba je w domje žalosćenja.

Pschetož 1. tam wohlada kónz wschittkich cžłowjekow;
2. tam budže wutroba polěpschena.

1. W domje žalosćenja wohladaš kónz wschittkich cžłowjekow. Ale jenož tón, kiž tam dže? Džesč tam rad? Tyžazy dyrbja wotmolwicž: my džemy radšo do doma wjeřela. Ale kelko domjazeho sboža je pohrjebane w domach wjeřela! Subjene towarstwo wutroby kasy a wjedže t domjazemu njemerej. Ale tež tajzy, kotrychž wutroba njewiřa na žadosćach Ɣwěta, praja: „Ja rad njekhodžu do doma žalosćenja. To mi blisko dže.“ Haj, wjele tych je, kiž Ɣłowo „Ɣmjercž“ ani Ɣlyščecž njekhadža. Sčtóz njecha do doma žalosćenja hicž, Ɣo tež wo žohnowanje pschinješe, kotrež dyrbi wot tam Ɣobu wsacž. Prěnje žohnowanje je, Ɣo kónz wschittkich cžłowjekow wohladaš. Smjercž cžini kónz se žiwjenjom a krařnosću. Wutroba sařtanje klapacž a woczi Ɣo łamatej, cžěło sprořtnje

a to Ɣłowo Ɣo dopjelni: „Wot semje Ɣy wsaty a do semje Ɣo sařo wobrocziř.“ Wschitka krařnosć sařdže. Wschě Ɣwětne wotmyřlenja Ɣo Ɣobu do rowa kladu. W domje žalosćenja wohladaš kónz wschittkich cžłowjekow. Kelko Ɣo jich hižo w keřejazyh lětach wotwoła! Wumru cži, kotsiž Ɣebi žadaju wotřal cžahnyć, wumru pak tež cži, kotsiž Ɣo Ɣmjercže boja. Wschitzy dyrbimy tón pucž hicž. Kaščče Ɣo noscha s hrodow kaž tež niřkich hětow. Hdyž pak w domje žalosćenja kónz wschittkich cžłowjekow widžiř, widžiř tam tež twój kónz. Pschi kóždym wumrjecžu Ɣmjercž nimo twojich wotnow dže, Ɣo wo nje klapa a tebi pschwoła: „Ty, ja Ɣym tebi sařo wo jeneho cžłowjeka bliže pschischoł. Wobstaraj Ɣwój dom, pschetož pschindže hodžina, hdyž dyrbiř tež ty wumrjecž.“ A njeje nam tajke napominanje nusne, Ɣo bychmy se sechernosće stanyli? Swontownje wschał je kónz wschittkich tón Ɣamy — w on wumru, sařtanu dychacž a sprořtnu w Ɣmjercži.

Ale kał wschelaše je snutštowne wumrjecže? Jedyn polny sadwělowanja do Ɣmjercže dže, dokelž wutroba t Ɣmjercži hotowa njeje. Kał wjele hinał wumrje tón, kiž Ɣo we měje Ɣwojeho Sbožnika dđerzi! Posběhowaze je, pschi Ɣmjertnym ložu měrijazeho być. Tež sa tebe steji wysche kóždeho Ɣmjertneho loža dopomnjenka: „Ty dyrbiř wumrjecž“, potom pak tež to praschenje: „Kał chzeř wumrjecž?“ A t dobremu kónzej móže tebi dom žalosćenja pomhać.

2. W domje žalosćenja budže wutroba polěpschena. „Rudženje je lěpsche dylzi Ɣmjercž; pschetož psches srudnosć budže wutroba polěpschena.“ Hdyž my pschi kaščču

stejiny, stupi na naš kamo wot šebje to praschenje: „Gdy by ty to był, kiž jow leži? Kač by ty wumrjet? Kajfi by ty psched šudnika stupil?“ Tak naš semrjetny napomina, našču wutrobu pruhowacž, hač je morma pschecziwo temu šnjesej. Wo semrjetym ty šlyšiš, so je se sadwelowanjom do šmjercze schoł. Wón je šnano twój pscheczel był. Duž pschińdže to praschenje: „Móžješ ty mernišcho šmjerczi napschecziwo hladacž?“ Abo ty šlyšiš, so je šnaty we wěrje do šnjesa šesom šhryšta šbóžnje wušnył — njewubudža to tebe: „Ja čžu tež tak žiwny byčž, so byčž tež tak wumrjetčž móhł?“ W tajšich hodžinach Bóh š nami rěči. Duž šo š žarowanju wo pscheczela lohka Bóža šrudoba pschitowaršchi. Haj, hdže čžješ? Ššmjerczi njemóžješ čžeknyčž — tež temu niz, kiž žiwnyh a morwyh šudži. Duž je tón šnjese blisko w domje žalosczenja. Š hlubiny horje du. Š šmjercze wjedže š temu, kiž je horjestacze a žiwjenje. Š winy horje do hnady. Š rowa horje š njebjekam. Ty šy šwojich semrjetnyh lubowal, njechajš jich na wěčnje šhubicž. Praschješ šo: „Wohladam jich šašo?“ Čžłowšča mudrosčž tebi wotmolwjenja dacž njemóže. Šedyn je, kiž tebi wotmolwi: Šesuš šhryštuš, tón horjestanjeny. Šóždy semrjetny pscheczel pokazuje tebe š šesušej — a wón šteji pschi rowach našchich lubuch — a wón roššwětli našču šmjertnu nóz se šwojim šlubjenjom:

Ja šym žiwny a wy budžecze tež žiwi.
Šamjen.

Róža nadžije.

Róžu čžu šej plodžicž,
Šychu žiwjenja;
Tajke džěto čže šo hodžicž
Š mytom dobytka;
A š tej próžy prošču ša nju,
Dokelž róža š njebjja je:
Mile njebjjo, šmej šo na nju,
Šo mi nješpadnje.

Nadžija ty rjana,
Šebje wušwolu;
Šdže tež w šwěcže šwětka žana
Šcže čži š runjecžu?
Wot mladoscže hač do rowa
Šebje šmjertni plahuja,
Š šóždym šlónžom ščžewasch nowa
Š twojoh' šorjenja.

Ščžej duž šlota róža,
Ščžej mi š wješelu;
Štrachi mje tu mašo štróža
W twojim šlyščzenju.
We tebi šo šwješeluju,
Š tebi džerži wutroba,
A hdžž šwět tež wopuščžuju,
Ščžej mi š popjela!

Handrij Zejleš.

Klapanje Bóžeho poršta wo durje wutroby.

Šowjedańčžo š luda. Šodal K. A. F.
(Štónčzenje.)

„To džě je runje tajke wjedro, kač psched šjioni njedželemi“,
Marta našpomni.

Šurij šarža. Šyrbjesche dha jeho dženska wščitko na tamny džej dopomnicž? Ale wón mjelčješche.

„Ššmilny Bóžo!“ Šandrij nahle šawola, „Bóže njewjedro dyri! A nětko šašy! Bóh budž žym ludžom hnady, kotryčž je potrjehiło!“

Šulki štyš Šurja nadpadže. Wón w tej niškej štwicžy wjazy wutracž njemóžješ. Tak rucžješ hač njewjedro pocža popuščžowacž, šo wón na dompučž poda. Šako š města jědžišche, šašlyšcha, šaf šebi dwaj mužej psches drohu pschitowaršchtaj: „Wěšch hižom? We Bonežach je Bóže njewjedro dyriło, dwóžy do teho šameho domu. Žyly dwór šo š jašnym plomjenjom pali. Wohnjowa wobora je hižo šawolana.“

Šurij nješasta. Wón šo njepraschješche. Še šchumjatyw wudrom jeho šchud šonjow trjehi, šo wonaj šo nastročawišchi š přědkom štawaršchtaj a w džiwim štoku po dróšy čžerješchtaj. W runej měrje jeho woczi na tu wohnjowu čžerwjeninu hladašchtej. Šotraž šo pschezo šlylišcho a šlylišcho na wobšorje wošnamjenješche. Haj, to bě bješ dwěla, tam Bonežy ležachu, a jeho pušotata wutroba jemu prajješche, šo bě to jeho dwór, kotryž šo palešche.

Wón šo molil njeběšche. Šako hodžinu pošdžišcho šo pocžazeju šonjow šadžerža, namaka dom, na kotryž bě tak husto š radoščiwej hordosčžu šhladowal, w šadžažnyh rošpadančach. Šež bróžej a hróžž šo hižo palicž pocžješchtej. Ša dworje jemu jeho žona napschecziwo štupi. Šona bě blěda kač šmjercž a jejne čžahi běču kač štamjenjene.

„Bóža ruka čžěžto na namaš leži, Šurjo“, wona bješšlóbšnje šapocža.

„Haj, woprawdže“, wón rychle šnapschecžiwi. „Ale wšcho je šawěščžene.“

„Wščitko? Šež žiwjenje Šwojeho džěšča?“

Wón ju nawalnje ša ruku pschija. „Ščto ma to rěčacž? Bóže dla, rěčž!“

Duž wona jeho do šušodneho domu šobu wša. Šam ležješche Šant, na čžišnym poššlanju wuššestrjeny, šmjercžblědy, ale tola rjany a pošojny kač we hlubokim španju. Ša nim njebě nišdže žaneho šranjenja widžecž. Šeno po šhribjecze dele čžemno-módra šmuha běžješche. Šrěni šraš Bóžeho njewjedra běšche hólčžeza, kotryž čžyšche šo runje do domu wróčžicž, pod wuššokaj lipu trjehčil a morweho š jemi šwješł, a hnydom na to njewjedro druhi šróčž dyri a domške šapali.

Šurij kač šadwelowany prošče na šwoje morwe džěčžo hladašche. Šeho woczi palešchtej, ale žana šlyša šobuželnošcže šo nje-pokafa, šo by jejn plomjo wuhajšla. Šudžišche wón tola proštwu šwojeho džěšča dopjelnil a teho hólčžeza šobu wšal! Ale to dyrbjesche tak byčž.

„Wón budže šaršchich hrěchi domaphtacž nad jich džěčžimi“, šórbotajšche wón. „Š trarščna, trarščna wěž je, šapadnyčž do rukow žiweho Bóha!“ A potom wón nahle š hložom wuwola: „Ja, ja šym šwoje džěčžo mordowal!“ a čžyšche se šštwy čžeknyčž.

Šeno š nusu jeho šwjerdže džeržachu. Šilža šo wot njeho njehnu a bědžješche šo š horžymy modlitwami wo jeho dušču, pschetož jeho šadwelowanje dawasche najšórsche wocžakowacž. Šórsy potom wohnjowa wobora pschińdže. Šejnym próžowanjam šo poradži, rošščěrjenje wohnja šamješowacž a šbytkne domy wo wšy wuhowacž. Šurjowe šubło šo hač do dna wotpali.

Š wohnjowej woboru bě š dobom tež šlekaš pschišchoł. Wón hólčžeza hač do najšdrobnišcheho pschephtowaršche, a po dołhich bješ-plódných próžowanjach šo jemu poradži, šlabu šchricžku žiwjenja wotknyčž. Mějšche wón tež š wopředka jeno mašo nadžije, ju šđeržecž, a wupraji wón šjawnje, šo šmėje to džěčžo w najššpšchim padže šeta dołho, haj ja žyše žiwjenje na ščžehach njewjedroweho-

trasa czerpicz, tschepotatej starschistej wutrobje se wschęcch jeho słowow jeno to jene słyschescztej: Dżeczó je žiwel!

„Widzišch, Surjo, Bóh je šmilny“, rjekny Šilža.

Bur njewotmolwi. Wón běšche šo pschi ložu porno šyukej t semi šwješt a šylyš, kotrež bě prjedy podarmo pytał, šo jemu horzo a pschezo horzyscho po lizomaj ronjachu.

Tcho wutroba běšche šlamana. Boža trachna frutoščz bě jeho t semi czišnyla a šadwelowanju blifto pschinješla. Tcho dobrocziwoščz jeho šašo pošbėje. Ale š Surja běšche druhi cžlowjek nastał. Šiščeže w tu šamunóz wón šwojej žonje wschitko wušna. Wón bě kručze wobšamtnył, tał daloko hacž běšche to jemu móžno, wišcho šakomdžene šašo dobre šezinicž. Tał rucže hacž bě šo našajtra najnušnišche rumowanške džęło na wopalniščežu stało a wón šebi pscheglad nad wulkosčzu potrecheneje njehody dobył, jędžesche wón do męšta, šo by šwojemu bratrej wschu jemu cžinjenu njeprawdu wotprošnył a š dobom tež š jeny m notarem dla džęlenja herbštwa pschędbježnje poręczał, pschi kotrymž dyrbjesche bjesel wscheho škupeho wikowanja jako hešło placzicž: „Bołojza wot wscheho, šchtož mam!“

Dwę lęcze běšchtej njes tym šaschlej. Šandrij šo wjazy w męšče wo šwój kusł wschędneho šhlęba špróznijwe njebędžesche. Wón bydlešche se šwojej šwójbu wonka na rjanej nušizy w Nęhdžezach, kotruž bě Šilža šwojemu mužej šobu do mandželštw pschinješla, a w tym czerštwym cžišwym wjeknym powęšje Marcžineje štwosčz š nowa šakčewasche, a džęczow czerwjene licžka a radoščizijwe blyščežaze wócžka njedawachu wjazy pošnawacž, tał hubijenej a šiprej běšchtej hiščeže psched krótkim bylej.

Šchtož pak Šandrija bóle dnyžli wscho druhe wobšwožesche, to bęchu te wutrobne pomęry t šwojemu tał dolho wozušbnjenemu bratrej a jeho šwójbje. Šurij běšche šwój dwór nahladnje šašo natwaril. Njebę wón tež po šwojim męnjenju žadny bohatty muž wjazy, dha móžesche wón tola pschezo hiščeže ša jako prawje šamožiteho bura placzicž, a wón njepróznijwe džęlasche, šo by tež šwojich džęczi pschichod węšty a bjesštarostny wuhotowal.

Šant, kotryž bě psches lęto dospolnje šhromy byl, móžesche šo hižo nětko š pomožu dweju krykow derje doščz hibacž. Tola wosta wón něžny a njesnješe žaneho napinanja. A tola bě runje wón nanowy lubuščł, widomny šawdawł Božej hnadny. Šusto hdyž nan š pola pschińdže a teho hólčezza po bofu šwojeje maczerje abo w towarštwje bratrow a šotrow psched šhęžnym durjemi šedžecž widžesche, bu jemu, kaž by jašny šłoncžny blyščež psches jeho šhutne woblicžo pschjęł, a jeho pohlad šłoži šo potom t napišmu horje, kotrež bě wón nad durjemi nowonatwarjeneho domu štajicž dał: „Wopruj Bohu džak a šaplacž Najwyschšchemu šwój šlub“, a „Wolaj šo te mni w cžašu nušy, dha čhu ja cze wumoz a ty dyrbišch mje šhwalicž.“

Bóh je wschudžomny.

Węšty knjes Marcžin, šprawy lubowal teho Knjesa a wobšedžer rjaneje šahrody, šedžesche junu w rjanym lęnym cžašu njedželu wjecžor w šahrodnej šhęžy, widžiwšchi psched šobu rjanosčz Božej štwórbny na ščęjazych róžach a na šadowych šchtomach, kiž polne plodow štejachu a Božu šchędrimosčz pschpowjedachu. Wón rošpomni šebi we wutrobje tajku hnadu Božu a pschi tym tež tu wjele wyschšchu hnadu, kotruž běšche dopolnija pschi Božej šlužbje jako nutry pošluchał Božeho šłowa na šwojej dušchi šacžul. Pschi wschęcch tym šašlyšcha wón, šo šo w blifosčzi něšchto hibacž počza a šo wrjesšot šlyšchecž da. Wón njelęcžo š šhęžki wuštupi a widži psches halošy, kiž pak jeho potajichu, dweju hólčezatow blifto pschi šahrodowej muri štejo, horje t jenej kruschwinini hladašo, kotraž polna rjanuch žoltych plodow wišasche. Šedny

džesche nětk: „Šanko, hladaš jenož, tajke šu to rjane kruschwy! Ša šym cze teho dla jow šem pschijwedł, dokelž žadny męr nimam, ja čhu jow horje šalęcž a namaj někotre dele šschajęcž, ty pak je šebęraj do cžapki, a potom čzemoj šo do nich džęlicž.“ — „Šchto, Róla?“ wotmolwi tón druhi, „ty čzesch kradnyč? Šdy bych ja to wjedžil, dha ja nišdy njebnych š tobu šchol.“ — Róla wotmolwi: „Š, knjes Marcžin je bohatty, wón ma pschezo hiščeže kruschwow doščz, wschaf jo njewidži a hdy by tež widžal. Kruschwy dyrbu męcž.“ — Š tutym šłowom lęšesche na murju, šo by na kruschwinu došahnyčž mohł. Šant, jeho towaršch, džesche: „Róla, pošluchaj na mje. Ša šym šebi prjedy tež druhdy tał pomyšłil, ale po tym šo je našch knjes wucžer nam 139. psalm wušladowal, dha ja tajke hręchi wjazy cžinicž njemóžu. Prošchu, daj mi jenož někotre šchucžki prajicž, a šmęšsch potom hiščeže lóšcht, kruschwy kradnyč, dha cžiń jo.“

Šant šczahny šebi cžapku a štyknyšchi ruzy počza špęwacž: „Knježe, ty wobhonišch mje a šesnajesch mje. Ša šedžu abo štawam, węšch ty jo; ty rošemišch moje myšle š daloka. Ša šhodžu abo ležu, wobšahajch ty mje a węšch wschitke moje puče. Pschetož prjedy hacž šłowo na mój jašł pschińdže, hlaj, Knježe, węšch ty to wschitko a t. d. Pschetož tež cžęmnoščz njecžini cžęmne psched tobu a nóz šwęczi šo jako džen. Čzma je runje jako šwęcł.“ Pschi tych pošlednich šłowach lęšesche Róla pomału š murje dele a džesche t Šantej: „Ty, jeli je tebi tał kaž mi, dha čzemoj rucže dom hič.“ — Wonaž džęšchtaj. Róla džesche: „Šdžęcha tutón psalm šteji? Šant: „W bibliji, njewęšch ty to?“ Róla: „Ša nimam žanu bibliju a mojej šaršchlej tež niž.“ Šant wjedžesche jeho do šwojeho nana domu a cžitasche jemu tón psalm. Šotom prajesche Róla Šantej dobru nóz a džęšche dom, šacžujo w šebi, šo je šhręšchil. —

Knjes Marcžin, kiž wo tym wschęcch wjedžesche, wjeklesche šo, šo je Knjes Šesuf, našch dobru pastyr, teje šwojej jehnjeczi wobarnowal, a našajtra porucži wón šwojemu šlužomnišch, dvě kobjeli š najrjanišchimi kruschwami napjelnicž a kóždemu hólčej jenu dom donjesč, Róli tež rjanu nowu bibliju, do kotrejščč bě napišane: Mój luby mlody pschecželo, mje šwjekeli, šo šy hłošej Šswjateho Duchu pošluchał a šwoju wutrobu lubemu Šbóžnišch wostajil. Čžitaj šwęru Bože šłowo šam, dha šy šbóžny węcže tu a tam“. Šant dosta druhu wužitnu knižku š tym napišimom: „Mój luby mlody pschecželo, ty šy dušchu psched škaženjom wobarnowal š pomožu Božeho šłowa. Pošnawaj dale šwojeho Šbóžnika a pomhaj jemu dušche pschijwedowacž.“

Čzēja šwęza šo dlęje pali?

Šowjesčž se štareho cžaša.

(Šłoncženje.)

Njes tym bu najwyschšchemu šlych jandželow, cžertej abo šatanej, wonkach w kraju pschezo cžęšnišcho. Šdyž něhdže do blifosčze žaneje žyršwicžki pschińdže, šlyšchescche wón šwjatocžne šynki pišchčelow a ludži t nim špęwajo: Čžesčž budž Bohu we wyškosčzi, męr na semi a cžlowjekam dobre špodobanje! Šohladny wón psches šapocžene wofna něhdže do rošjašnjeneje štwicžki, dha njewidžesche nicžo hacž rjane šchtomiki, šłocžane jandželki a njewinowate džęcžatka, kiž š radoščzu špęwachu a šlakachu. Tykny wón hłowu něhdže do šorcžny, dha běšche tam wscho pušte a prošne. Nad tym šo tał rošhnęwa, šo šo na šhribjet nózneho wętra šyđže, šo by do puštych horow šlecžal, a tam w šchłalobach šwoje šłoby wunjemdril. Njedaloko wot maleje ryšakšnje štupi na šemju. A jako wokoło róžka pschińdže, wušladny wulžy roššwęcłeny hońški hród; nětk šebi šwoje prjedawšche pschedewšacže hinał pschęmyšłil a džesche šam pschi šebi: Šudy čhu wostacž, tał

